

WIADOMOŚCI GOSPODARCZE

IZBY PRZEMYSŁOWO-HANDLOWEJ W TORUNIU
DWUTYGÓDNIK INFORMACYJNY

Prenumerata wynosi w Toruniu i na prowincji:
Całorocznie . . . . . Mp. 9.600 —
Półrocznie . . . . . „ 4.800 —
Kwartalnie . . . . . „ 2.400 —

Ogłoszenia: Cała stronica . . . . . Mp. 20.000 —
Pół stronicy . . . . . „ 12.000 —
Ćwierć stronicy . . . . . „ 5.000 —
1/8 stronicy . . . . . „ 2.500 —

Numer pojedynczy kosztuje 400 Mk.

Nakład i własność Izby Przem.-Handl. w Toruniu. — Redaktor odpowiedzialny: Stanisław Szymański.

Obwieszczenie Ministra Skarbu

w sprawie zmiany cen monopolowych za krajane liście tytoniowe ze zbioru r. 1922.

Na podstawie art. 7 ustawy z dnia 1 czerwca 1922 r. o monopolu tytoniowym (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 47, poz. 409) zarządza się co następuje:

Ustanowione w obwieszczeniu Ministra Skarbu z dnia 5 grudnia 1922 r. (Dz. Urz. M. Skarbu Nr. 1 z r. 1923 poz. 10 i Monitor Polski Nr. 3 z r. 1923) ceny monopolowe za krajowe liście tytoniowe ze zbioru r. 1922 zmienia się dla liści tytoniowych, zebranych na obszarze b. zaboru rosyjskiego z wyjątkiem powiatów polit. Janów, Biłgoraj, Kraszystwa, Zamość, Tomaszów, Chełm, Hrubieszów, tudzież na obszarze b. dzielnicy pruskiej i Województwa Śląskiego jak następuje:

Gatunek tytoniu	Cena za 1 kg. loco stacja odb.					
	liście doborowe	I klasa	II klasa	III klasa	brak	pat-rucha
Tytonie czerwono-kwitnące	4,800	4,200	3,600	3,000	1,800	750
Tytonie żółto kwitnące	2,400	2,100	1,800	1,500	900	375

Za 1 kg. czystego zdrowego nasienia z roślin czerwono-kwitnących i z plantacji wybranych przez Zarząd Monopoli Tytoniowego 7,500 mk.

Plantatorom, którzy sprzedadzą Zarządowi Monopoli Tytoniowego powyżej 100 kg. liści tytoniowych, wypłacona będzie premia w wysokości 10% kwoty, przypadające im tytułem ceny za sprzedane Monopolowi liście, doborowe I i II klasy, o ile przeciętna cena wszystkich sprzedanych liści przy tytoniu czerwono-kwitnącym przewyższać będzie 3,600 mk. a przy tytoniu żółto-kwitnącym 1,800 mk. za 1 kg., a waga liści przyjętych przy wykupie jako liście „doborowe“ I i II klasy większą będzie od wagi reszty zakupionych liści.

Cena soli.

Główna Dyrekcja Państwowych Zakładów Górniczych i Hutniczych w Warszawie ustanowiła z dniem 15. lutego 1923 r. następujące ceny na sól:

- 1) sól warzonka 1.000.000 mk. za tonę
- 2) „ mielona z kopalni w Wapnie 850.000 mk. „ „
- 3) „ kruchowa z kopalni w Wapnie 800.000 mk. „ „
- 4) „ przemysłowa 250.000 mk. „ „
Akcyza bez zmiany.

LABORATORJUM ANALITYCZNE

(aptekarz Szczerbicki i Dr. Ulatowski, dyplomowany chemik — Zaprzysiężeni rzeczoznawcy przy Sądzie Okręgowym w Grudziądzu) Grudziądz; apteka „POD LWEM“ Pańska 22, tel. 40.

Wykonują: ANALIZY dla urzędów, rolnictwa, handlu i przemysłu.

ANALIZY wszelkich towarów: technicznych, kolonialnych, spożywczych etc. ANALIZY sądowe, badanie trucizn.

Wykonanie w jaknajkrótszym czasie. Ceny umiarkowane.

Wywóz jaj.

Nadzwyczajny Komisarz do walki z drożyzną, Tadeusz Hartleb, złożył przedstawicielowi P. A. T. następujące wyjaśnienie:

Wobec bałamutnych i niecisłych wiadomości w sprawie wywozu jaj, oświadczam, że sprawa wywozu jaj na żądanie Ministerstwa Rolnictwa jest przedmiotem obrad w Głównym Urzędzie Przewozu i Wywozu przy współudziale mego delegata. Celem położenia tamy sztuczemu podbijaniu cen na jaja (wobec nadziei eksportu na wywóz) podaję do wiadomości, że w ciągu najbliższych 6 tygodni żadne pozwolenia na wywóz nie będą udzielane i dopiero po świętach Wielkiej Nocy nastąpi decyzja co do terminu i ilości wywozu. Ilość ta będzie ograniczona i ściśle zależna od nasycenia rynku wewnętrznego. Eksporterzy zostaną obłożeni opłatą wywozową, która równać się będzie 60% różnicy cen między rynkami naszymi i zagranicznymi.

Dewizy, pochodzące z eksportu, będą musiały być oddane P. K. K. P.

Przekraczanie granicy przez Śniatyn, Dziedzice i Zbąszyń.

Celem ułatwienia podróży osobom, udającym się za granicę i przybywającym z za granicę przez Śniatyn, Dziedzice i Zbąszyń, Ministerstwo Skarbu zarządziło uskutecznienie rewizji celnej podróżnych i ich ręcznych pakunków bez wysiadania, pozostawiając jednak urzędowi celnym prawo dokonywania rewizji celnej podróżnych i ich pakunków nie w wagonach, a na sali rewizyjnej. Rewizja celna bagażów przewożonych za kwitami bagażowymi odbywa się, jak dotychczas, na sali rewizyjnej.

Wystawa Przemysłowa w Brodnicy.

Celem przeglądu sił wytwórczych naszego przemysłu i okazania, że przemysł rodzimy tego zakątka Rzeczypospolitej, jaki tworzy Ziemia Michałowska rozwija się mimo trudnych warunków nadzwyczaj pomyślnie, — urządzamy w Brodnicy (Pomorze), Wystawę Przemysłową która otwarta będzie od dnia 23 czerwca do dnia 1. lipca 1923 r.

Prawdopodobnem jest, że również organizacje rolnicze przyłączą się do wystawy przemysłowej tak, że równocześnie otwartą zostanie także wystawa rolnicza. Sprawa ta zostanie zadecydowaną w najbliższym czasie.

Przygotowania do Wystawy Przemysłowej w Brodnicy znajdują się w pełnym toku. prace organizacyjne spoczywają w ręku podpisanego komitetu. Obszerne sale i ogrody, jaki komitet upatrzył i zapewnił pod teren wystawy dają wygodne i bezpieczne pomieszczenie dla ekspozycji.

Niniejszem apelujemy do naszego Polskiego Przemysłu, a zwłaszcza przemysłu najbliższych naszych okolic, aby skorzystał z nadarzającej się

sposobności i wziął czynny udział w wystawie. Brodnica, która leży na głównym trakcie i tuż na byłej granicy dwóch dawnych zaborów położeniem swem tworzy niejako naturalny pomost do zbliżenia i wzajemnego zapoznania się przemysłu z byłego zaboru rosyjskiego i pruskiego, do wyrównania zapotrzebowań i obopólnego uzupełnienia się obu dotąd w odmiennych warunkach ekonomicznych pozostających dzielnic.

Żywimy wobec tego niepełną nadzieję, że wystawa osiągnie cel jaki sobie wytknęła, a przemysł Polski pospieszy, aby wziąć w niej jak najliczniejszy udział.

Zgłoszenia na miejsca wystawowe, lecz tylko od firm chrześcijańskich, przyjmuje Sekretarjat. Wybór miejsc osobiście — codziennie z wyjątkiem poniedziałków i czwartków.

Adres Sekretarjatu: F. Tomkiewicz, Brodnica
Usilnie prosimy o łaskawe poparcie naszych usiłowań.

Brodnica w styczniu 1923 r.

Komitet wystawy:

S. Bizan, dyr. banku, Brodnica. L. Bizan, kupiec, Brodnica. Borus, kupiec, Brodnica. Ks. Dzionora, dziekan, Jabłonowo. Duliński, rolnik, Polskie Brzozie. Daranowski, fabrykant, Golub. Ks. Dembiński, prob., Pokrzydowo. Ks. Fiscoeder, prob., Brodnica. Gudel, rolnik, Belk. Paweł Gończ, kupiec, Brodnica. Janicki, dyr. banku, Brodnica. Jäger, kupiec, Brodnica. Jankowski, kupiec, Górzno. Jerzykiewicz, burmistrz, Brodnica. Kwiatkowski, kupiec, Brodnica. Krajewski, mistrz stolarski, Brodnica. Lukrawski, kupiec, Jabłonowo. Lula, mistrz stolarski, Brodnica. Łaska, rolnik, Jastrzębie. Dr. Prof. Malicki, Brodnica. Marczak, prokurator, Brodnica. Marchlewski, kupiec, Grudziądz. Prof. Nowak, Brodnica. Nickel, dyr. banku, Brodnica. Olszewski, starosta, Brodnica. Orlewicz, cechmistrz, Brodnica. Peto, kupiec, Brodnica. Psuty, piekarz, Brodnica. Przybylski, Brodnica. Prądzynski, wł. ziemski, Osiek. Pacoszyński, redaktor, Grudziądz. Przyłubski, kapitalista, Brodnica. Radziwiński, kupiec, Brodnica. Reichel, nauczyciel, Brodnica. Rochon, burmistrz, Lidzbark. Robiński, właśc. ziemski, Opalenica. Raszkowski, dyr. banku, Nowemiasto. Rozwadowski, m. kraw., Brodnica. Dr. Siudowski, wł. ziemski, Przydatki. Szczuka, redaktor, Wąbrzeźno. Dr. Szczepański, starosta, Wąbrzeźno. Szulz, kupiec, Lubawa. Tomkiewicz, kupiec, Brodnica. Tyczyński, dyr. banku, Brodnica. Ks. Prof. Wagner, Brodnica. Bielicki, kupiec, Brodnica. Wilamowski, rolnik, Płachoty. Włodek, prezydent, Grudziądz. M. Wojciechowski, wydawca „Ziemi Michałowskiej“, Brodnica. Weilenger, kupiec, Działdowo. Zalewski, budowniczy, Brodnica. Zuchowski, budown., Lidzbark. Dr. Prof. Żurawski, Brodnica.

Telefon nr. 95. Adr. tel.: Wystawa Brodnica.
Konto bankowe: Bank Dyskontowy. Sekretarjat: Fr. Tomkiewicz Brodnica.

W sprawie lichwy wojennej.

Szereg rewizyj, dokonanych w sklepach kupieckich, połączonych częściowo z obłożeniem aresztem towarów, spowodował Izbę do doręczenia przez specjalnych delegatów następującego memorjału Ministerstwu Przemysłu i Handlu:

Postępująca stale dewaluacja marki polskiej i idący za nią w ślad wzrost drożyzny wywołują zrozumiałą potrzebę ochrony społeczeństwa przed nadmiernym wyzyskiem. O ile z jednej strony zarządzenia ochronne władz państwowych przeciwko nieuczciwym spekulantom są wskazane i potrzebne, o tyle jednak z drugiej strony zastrzedz się musimy przeciwko stosowaniu nieuzasadnionych represji względem ogółu kupiectwa jak to niestety w ostatnich czasach ma miejsce w Toruniu. Jeżeli ustawa o zwalczaniu lichwy wojennej mówi o ukrywaniu towaru, to tak kupiec jak i my — oficjalna reprezentacja polskiego przemysłu i handlu — rozumiemy to w ten sposób, że karygodnym jest ukrywanie towaru, mające na celu usunięcie tegoż od normalnej codziennej rozsprzedaży. Tymczasem podczas rewizji dokonywanych przez policję toruńską u kupców (w szczególności w ostatnich czasach u kupców kolonialnych) policja obkłada aresztem wszelkie towary i we wszelkich ilościach, znalezione w ubikacjach jak składy i piwnice etc. bez względu na to;

- 1) kiedy towar do kupca nadszedł,
- 2) że dany towar, znajdujący się w składzie u kupca we wszystkich przez nas stwierdzonych wypadkach równocześnie rozprzedawany był detalicznie przez tegoż kupca, a próbki znajdowały się na wystawie sklepowej.

Podkreślić należy, że policja przy dokonywaniu tych rewizyj zachowuje się względem kupców w sposób brutalny i niedopuszczając do zawezwania częstokroć nieobecnego właściciela handlu nie przyjmuje żadnych wyjaśnień do wiadomości, obkładając cały towar, znalezione w ubikacjach składowych kupca aresztem.

Technika handlowa nawet najdrobniejszego kupca wyklucza możliwość trzymania wszystkich posiadanych towarów w lokalu sklepowym i zdaniem naszym zupełnie bezpodstawne i sprzeczne z zasadami handlu byłoby żądać od kupca, by wszelki towar w sklepie trzymał, na to są składowice, piwnice i td., których posiadanie żadna ustawa nie zabrania, by kupiec miał możliwość korzystania z tych pomieszczeń, a zdaniem naszym jedynym kryterjum: ukrywanie towaru w znaczeniu ustawy może być stwierdzona odmową sprzedaży posiadanego przez kupca, wntczas rewizja ewentualnie obłożenie towaru aresztem będzie uzasadnione. Dokonywanie natomiast masowej rewizji i obkładanie wszelkich towarów aresztem w sposób wyżej opisany, wywołuje skutki całkiem przeciwne zamierzeniom gdyż:

- 1) Zwraca całe odium bezkrytycznego tłumu przeciwko kupcom detalistom, bezbronnym wobec tak często powtarzających się ekcesów na tle ekonomicznem,

- 2) demoralizuje kupca mniej uczciwego, zniechęca ogół uczciwego kupiectwa, czego dowodem liczne w ostatnich czasach rewizje handli artykułów pierwszej potrzeby,

- 3) pozbawia, jak to notujemy w Toruniu, w ostatnich czasach ludność możności nabycia tych właśnie towarów obłożonych aresztem,

- 4) uniemożliwiając normalny handel polskiemu kupiectwu, stwarza doskonałe warunki do wykupowania polskich placówek przez silniejszych ekonomicznie żydów.

Jeżeli państwo żąda od kupca postępowania obywatelskiego, jakim bezsprzecznie szczyci się polskie kupiectwo byłego zaboru pruskiego, to na odwrót kupiectwo domaga się naszymi ustami postępowania względem siebie prawnego i nieubliżającego godności obywatela, świadomego swych praw i obowiązków.

Ze zjazdu fabrykantów w Poznaniu.

W Poznaniu odbył się z końcem stycznia zjazd fabrykantów zachodniej Polski, w którym uczestniczyli również przedstawiciele Centralnego Związku Polskiego przemysłu górnictwa, handlu i finansów z naczelnym jego dyrektorem i posłem na sejm p. Andrzejem Wierzbickim. Po dyskusji przeprowadzonej w sprawie postulatów i celów Związku Fabrykantów zachodniej Polski i stosunku jego do ogólnopolskiej organizacji przemysłu w Warszawie, wygłosił w drugim dniu obrad dyrektor fabryki Cegielskiego Inż. Fryderyk Suchanek referat w sprawie polskich Targów. Referent wskazał na wszystkie korzyści, jakie przemysł polski osiągnął dotąd z udziału w Targach i porównując Targi polskie z jarmarkami zagranicznymi, wykazał konieczność popierania tego rodzaju imprez z ogólnopolskiego stanowiska. Dyrektor Targów Poznańskich p. Krzyżankiewicz zachęcał jako korreferent do obesłania wiosennych Targów poznańskich. Dyskusja, jaka się na podstawie obu referatów rozwinęła, okazała, że ogół naszych przemysłowców zdaje sobie w pełni sprawę z doniosłości Targów. Wyrazem tego stanowiska była również rezolucja, którą zjazd powziął jednogłośnie jako obowiązującą wytyczną dla gospodarczej polityki przemysłowej w Polsce.

W szczególności zjazd stwierdził, że Targi polskie t. j. Targ Poznański i Targi Wschodnie będąc ściśle związane z polityką gospodarczą Państwa, powinny być w interesie rozwoju ekonomicznego kraju na stałe utrzymane. Zjazd polecił przeto Zarządowi Związków Fabrykantów, żeby jak najspieszniej doniósł o tem Min. Przem. i Handlu z równoczesną prośbą o skoorydowanie działalności obu tych instytucji i roztocze-

nie nad nimi jaknajszerszej opieki przez jak największe uprzywilejowanie i udzielenie im daleko idących ulg oraz wszelkich ułatwień.

Polska wystawa przemysłowa w Czerniowcach (Rumunja).

Na podstawie ścisłych badań przeprowadzonych przez specjalnego delegata w Rumunji i informacji zasięgniętych z tamtejszych źródeł, Zarząd Targów Wschodnich ustalił ostatecznie na nowych do obecnych warunków dostosowanych zasadach swój pierwotny plan polskiej wystawy ruchomej w Rumunji w formie, mającej przede wszystkim na celu udostępnić jaknajliczniejszym producentom bez większych ofiar finansowych udział w tym pierwszym zagranicznym występie polskiego przemysłu.

Ze względu na to, że przy obecnym stanie naszej waluty i przy dzisiejszej konjunkturze na naszym rynku wewnętrznym projektowany zrazu objazd, wymagałby wkładów nieproporcjonalnie wysokich, urządzony będzie na razie celem umniejszenia uczestnikom prelimitowanych kosztów najpierw tylko pierwszy tymczasowy postój tej wystawy w Czerniowcach, który trwać będzie dni 14 od 18 marca b. r. począwszy. Po upływie zaś dwóch tygodni, próbny ten pokaz przemieniony zostanie automatycznie na stałą centralną nieustającą wystawę, która stać będzie pod trwałym kierownictwem i opieką Generalnej Reprezentacji rumuńsko-balkańskiej Targów Wschodnich w Czerniowcach i w razie możliwości, urządzić będzie periodycznie własnymi już środkami wystawy okrężne w innych miastach Rumunji i całego Balkanu.

Ta forma organizacji pozwoliła ograniczyć opłatę za udział w wystawie do minimalnej kwoty 250 000 Mp, kosztem której wystawca polski otrzyma przydział na wystawie czerniowieckiej w ubikacjach położonych w samym centrum miasta, umieszczenie w katalogu wystawy i reklamę prasową w całej Rumunji z prawem uczestniczenia następnie już bez osobnej dopłaty w projektowanym przesunięciu wystawy do innych miast rumuńskich.

Wystawcy nie reflektujący na dłuższe pozostawienie swych eksponatów w Rumunji, mogą je po 14-tu dniach wycofać bez opłaty cła powrotnego w myśl udzielonego wystawie ugodnienia przez Min. Skarbu. Natomiast reprezentacja Targów Wschodnich w Czerniowcach gotowa będzie podjąć się stałego zastępstwa wszystkich firm udział w wystawie biorących, celem pośredniczenia między nimi a kupcami rumuńskimi na podstawie specjalnych układów.

Czerniowce, jako główne centrum handlowe Bukowiny, odwiedzany tłumnie przez kupców z całej Rumunji, posiadając dotąd jeszcze żywe tradycje ścisłego gospodarczego kontaktu z Małopolską, nadają się dla przemysłu i handlu

polskiego znakomicie na miejsce zahaczenia bezpośrednich stosunków z Rumunją.

Międzynarodowy kongres Izb Handlowych

odbędzie się w Rzymie między 18 a 25 marca 1923 r. Program prowizoryczny dzieli prace kongresu na 3 grupy: finanse, przemysł i handel, transporty.

W grupie „Finanse“ figurują takie sprawy:

Odszkodowania i długi sojuszników, środki finansowe dla odbudowy handlu międzynarodowego, podatki, unifikacja ustawodawstwa wekslowego.

Grupa „Przemysł i Handel“ obejmuje:

Ograniczenia przywozu-wywozu, formalności celne, przewodnik taryf celnych, świadectwa pochodzenia, analizy towarów, kontrowersje celne, obrót uszlachetniający, ajenci handlowi i ich bagaż, międzynarodowa ochrona własności przemysłowej.

Grupa „Transporty“ zajmie się następującymi kwestjami:

Ograniczenia transportów morskich na korzyść floty narodowej, ulepszenia komunikacji lądowych, koordynacja transportów powietrznych, unifikacja listów frachtowych i terminologii handlu morskiego.

Prezydentura kongresu powierzona została Włochom w osobie pos. Cassin, prezesa włoskiej sekcji Izby Handl. międzynarodowej.

Grupie „Finanse“ przewodniczyć będzie Mr. Booth, wiceprezes Guaranty Trust Co., grupie „Przemysł i Handel“ Mr. Roger, prezes Izby Handlowej paryskiej i grupie „Transporty“ Mr. Balfour, przedstawiciel zjednoczenia Izby Handl. angielskich.

Zachodnia Polska a kontraktowe Targi Kijowskie.

Niezmierne zapotrzebowanie towarowe olbrzymiego rynku rosyjskiego było przyczyną, że powołano do życia na nowo kontraktowe Targi Kijowskie. Oficjalny ich termin ustalono na czas od 15. 2. do 1. 4. 23 r.

Polska, posiadająca dobrze rozwinięty przemysł własny, który już dziś częściowo produkuje na eksport, jest wybitnie zainteresowana sprawą pokrycia ekonomicznych potrzeb Rosji.

Tyczy to oczywiście także Polski Zachodniej, którą na kontraktowych Targach Kijowskich reprezentować będzie oficjalny delegat Miejskiego Urzędu Targu Poznańskiego Delegat Targu Poznańskiego, p. inż. Wiktor Lipski, współwłaściciel znanego Domu Handlowo-Przemysłowego. inż. W. Lipski, W. Koziatulski i S-ka w Poznaniu, Grottera 3.

III. Targ Poznański.

1. Reprezentację III. Targu Poznańskiego na były zabór rosyjski obejmuje od 1. marca 23 r. firma Komispol Warszawa, Krakowskie Przedmieście 16/18, tel. 28—74, 270—04, 270—50, z wszystkimi filjami swemi, czynnymi na terenie b. zab. ros.

2. „Biuletyn III. Targu Poznańskiego“ wychodzić będzie w czasie trwania Targu (29 IV. do 5. V. 1923 r.) codziennie, a nie co drugi dzień.

Drobne wiadomości.

Wedle informacji z Ministerstwem Przemysłu i Handlu podtrzymują stałą komunikację na morzu Bałtykiem następujące linje okrętowe:

Z Łotwą i Estonją Tow. „Sarmacja“ pod banderą polską, co dwa tygodnie dwoma statkami; Towarz. „Transport“, według zapotrzebowania, „Behnke i Sieg“ co tydzień.

Z Danją, Norwegią i Szwecją Tow. „Sarmacja“ pod banderą polską, dwoma statkami co dwa tygodnie, „Behnke i Sieg“ według potrzeby, „Reinhold“ swoimi duńskimi statkami co tydzień, „Bergenske“ co tydzień i częściej. Z Rosją „Bergenske“, wedle potrzeby.

Z Anglią „Sarmacja“ pod banderą polską.

Laboratorium analityczne na Pomorzu. Aptekarz p. A. Szczerbicki i dypl. chemik p. Dr. Ulatowski, obaj zaprzysiężeni jako rzeczoznawcy przy Sądzie Okręgowym w Grudziądzu, powołali do życia w Grudziądzu laboratorium analityczne, które niewątpliwie odda znaczne usługi kupcom, rolnikom i przemysłowcom. Laboratorium, zorganizowane na wzór istniejących za granicą tego rodzaju zakładów, wykonuje analizy różnorodnych artykułów technicznych, spożywczych oraz skutecznie wszelkie analizy sądowe. Brak takiego zakładu na Pomorzu dawał się od dawna odczuwać, przeto nowo powołanemu do życia laboratorium życzyć należy jaknajlepszego rozwoju.

Warunki III. Targu Poznańskiego, odbyć się mającego w dniach od 29 kwietnia do 5 maja 1923, wyłożone są w lokalu Izby Przemysłowo-Handlowej.

Taryfa kolejowa tak osobowa jak towarowa podwyższona została z dniem 1 marca o 100 procent.

Termin zamknięcia sprzedaży 8% państwowej pożyczki złotej przesunięty został rozporządzeniem Ministra Skarbu z 23 lutego br. na dzień 15 marca 1923 r.

Nowe banknoty angielskie. Z Ministerstwa Przemysłu i Handlu otrzymaliśmy następujący komunikat: Angielskie Ministerstwo Skarbu ogłosiło, że w ciągu tygodnia od 26 lutego br. będą wypuszczone nowe banknoty jednofuntowe, różniące się od dotychczasowych innym papierem i innymi znakami wodnymi. Papier będzie biały

banknotowy, a każdy banknot będzie miał następujące znaki wodne:

1) u góry pośrodku tabliczkę zawierającą słowa: „One Pound“ napisane dużymi inicjałami;

2) poniżej tej tabliczki u dołu banknotu, tabliczkę okrągłą, zawierającą monogram królewski (G. H.);

3) w czterech rogach banknotu, kolejno angielskie kwiaty heraldyczne (róża, oset, koniczyna i narcyz);

4) w miejscach wolnych między powyższymi znakami: t. zw. linje Vandyck'owskie t. j. linje przekątne, biegnące w przeciwnych kierunkach.

Powyższe znaki wodne będą wyraźniejsze niż na obecnych banknotach i wykonane będą tak, aby o ile możliwości wypadły na wszystkich banknotach w jednakowym miejscu.

Pozatem wygląd banknotów pozostanie niezmienny.

Pożyczka złota. Ministerstwo Skarbu podaje do wiadomości: Rozporządzeniem Ministra Skarbu z dnia 10 bm. została zmieniona od dnia 12 lutego rb. cena emisyjna obligacji 8% państwowej pożyczki złotej, a mianowicie za podstawowe obliczenie przyjęto cenę złotego polskiego — 6500 mkp., co wynosi: za obligacje wartości 10000 mkp. i 10 złp. — 75000 mkp., za obligacje wartości 50000 mkp. i 50 złp. — 375000 mkp.

Zeznania o dochodzie. Na mocy rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 7 lutego rb. termin składania przez osoby fizyczne zeznań o dochodzie celem wymiaru państwowego podatku dochodowego i majątkowego przesuwają się na rok podatkowy 1923-ci z dnia 1 marca na dzień 30 marca.

Międzynarodowa Handlowa Konferencja Parlamentarna. W dniu 29 maja rb. zbierze się w Pradze dziewiąte z rzędu Zgromadzenie Międzynarodowej Handlowej Konferencji Parlamentarnej. Przewodnictwem obejmie czechosłowacki minister spraw zagranicznych, dr. Benesz. Program tej konferencji został ustalony na sesji jesiennej w Wenecji w dniu 3 i 4 października r. z. i obejmuje sprawy następujące:

1) Zastosowanie art. 23-go, dotyczącego układu o międzynarodowych stosunkach handlowych;

2) sprawa uregulowania podwójnego opodatkowania spółek, z tytułu posiadanych przez nią kilku siedzib;

3) unifikacja ustawodawstwa wekslowego, czekowego i t. p.;

4) ułatwienia komunikacyjne i tranzytowe;

5) eksploatacja kolei syberyjskiej;

6) rezultaty prac komitetów narodowych odnośnie do kwestji upadłości.

Polski Handel i Przemysł na Górnym Śląsku. Według statystyki, zebranej na podstawie obliczeń prywatnych, a ogłoszonej na zjeździe kupieckim w Katowicach, stosunek handlu i przemysłu polskiego do niemieckiego na Górnym Śląsku przedstawia się jak następuje:

na całym Śląsku Górnym jest sklepów kolonialno-spożywczych, manufakturowych, piekarni, sklepów rzeźniczych, szynków, kawiarni itd. 13,500, w tej liczbie polskich 3,740 czyli 28 proc., niemieckich 9,760 czyli 72 proc.;

stosunek kapitału polskiego do niemieckiego ma się jak 1 do 9;

hurtowni jest na Śląsku 80, w tem polskich 25, niemieckich 55, (w dziale spożywczym hurtownie polskie łącznie z kooperatywami dorównują już niemieckim).

Jeżeli porównamy stan obecny, kiedy handel polski reprezentuje już 20 proc. handlu śląskiego z owym niedawnym jeszcze okresem kiedy reprezentował on zaledwie 2 proc. handlu na Śląsku, stwierdzić musimy wzrost szybki i poważny. W przemyśle jest gorzej. Przemysł polski liczy na Śląsku Górnym zaledwie 40 małych przedsiębiorstw, stanowiących tylko 1 proc. kapitału, włożonego w przedsiębiorstwa niemieckie. Jednak i w tym kierunku zaznacza się powolne polepszenie.

Dom Ekspedycyjno - Handlowy Ludwik Szymański Toruń, Żeglarska 3,

nadesłał następujący komunikat za styczeń:

Miesiąc styczeń przysporzył nam kilka nowych pociągów towarowych, łączących Gdańsk z Kresami Wschodnimi.

W ruchu towarowym panuje wielka stagnacja i takowy zmniejszył się prawie o połowę.

Spostrzega się większe zakupy węgla.

Firmy handlowe wobec przewidywanego podrożenia taryfy kolejowej, zakupują w dużych ilościach węgiel i magazynują go.

Bardzo ważną kwestją dla kupiectwa są przesyłki, które nadchodzą pod adresem banków, celem inkassa, przyczem zachodzą duże nieporozumienia i zatargi.

Firma, ew. fabryka, wysyłająca towar pod adresem banku, ma ten cel na oku, ażeby jak najprędzej otrzymać gotówkę, którą im przekazują banki, natychmiast, po wpłynięciu asygnaty.

Natomiast, wysyłając towar za zaliczeniem kolejowem, muszą nadawcy prawie zawsze co najmniej czterech tygodnie czekać, nim wpłynie zaliczenie.

Bank jest względem takich przesyłek zupełnie bezinteresownym.

Powinnością banku jest tylko staranie się o wykupienie inkassa, natomiast przesyłka go nic nie obchodzi.

Zdarzają się bardzo często wypadki, że wagon, który nadszedł pod adresem banku, ma do 6-ciu godzin postoju.

Wówczas to kolej oddaje wagon ten urzędowo na skład.

Urzędowy ekspedytor kolejowy, po otrzymaniu wagonu na skład, zwraca się bezpośrednio do nadawcy o dyspozycję, a nie do odbiorcy, i od tej chwili prawo dyspozycji ma nadawca.

Banki w tej sprawie muszą być bezinteresowne. Przypuśćmy bowiem, że bank bierze lub daje dyspozycję do wzięcia towaru na skład, to od tej chwili musiałby za towar ten odpowiadać, np. za manko, kradzież, spalenie się i t. d.

Bank, aby tego uniknąć, pozostaje zupełnie bezinteresownym i pomimo monitów kolei na to nie reaguje, pozostawiając kolei wolną rękę, by dysponowała na urzędowej drodze tym towarem.

Wielki brak gotówki daje się szalenie w znaki w chwili obecnej wszystkim przedsiębiorstwom.

Także drożyzna wytwarza w produkcji zupełny zastój.

W Toruniu odczuwa się wielki brak magazynów przy Nadbrzeżu.

Obecne ostatnie większe transporty z powodu braku magazynów w Toruniu, były skierowane na Bydgoszcz a nie na Toruń.

Miejmy nadzieję, że to przykre położenie się zmieni w najbliższej przyszłości.

„ROLNIK“

W CHEŁMŹY

**Spółdzielnia Rolniczo - Handlowa
z odpowiedzialnością ograniczoną.**

**Zakup i sprzedaż
wszelkich ziemio-
plodów, przetwo-
::: rów tychże, :::
sztucznych nawo-
zów, nasion, węgla
::: i wełny :::**

Telefon 43 i 61

Adres telegraficzny:

„ROLNIK“ Chełmża.

Pomorska Centrala Drzewa, Różycki i Ska Lidzbark (Pom.)

== Tartaki, Fabryka mebli i handel drzewa ==

KUPEJE I SPRZEDAJE drzewo każdego rodzaju w okrągłym i tartym stanie w każdej ilości. (Starannie pielęgnowany materiał sosnowy).

STANISŁAW WEIGT TORUŃ

Zeglarska 51.

Telegram: Rolniczy.

Telefon nr. 136 i 348.

Import

ZIEMIOPŁODY

Eksport

Kupujemy stale

wszystkie odpadki z lasów

każdej ilości i jakości przedewszystkiem sosnowe.

Oferty uprasza się skierować do

 Fa W. Neumann — tartaki parowe

Tel. nr. 1

Lidzbark—Pomorze.

Tel. nr. 1

W Boettcher Nast. :-: Właśc.: A. Kulwicki, Toruń

Telefon 12/13. — Adres telegraficzny: Spedytor Boettcher.

*Transportowanie mebli. Ekspedycja i czenie międzynarodowych transportów. Ekspedycja frachtu.
Asekuracja. Jedyne łaznie i wanny w Toruniu.*

LAMBERT SADECKI ☒ TORUŃ ☒ MICKIEWICZA 8

(dawniej: Kohlen- und Baumaterialien-Handelsgesellschaft). Telefon nr. 560.

Specjalny interes transportu mebli.

Wypożyczenie wozów meblowych każdego czasu. Sprzedaż węgla górnośląskiego.

A. Rosochowicz

Przedsiębiorstwo robót inżynieryjno - budowlanych

Przygotowywanie wszelkich projektów i kosztorysów, wchodzących w zakres budownictwa pod-na-ziemnego i żel-betonowego.

Wszelkie wyroby cementowe
jak to:

rury, płyty chodnikowe, słupki
do płotów, cembrowiny i t. d.
poleca po cenach umiarkowanych.

Toruń

Mickiewicza 94.

Telefon 576.

Telefon 576.

Juljan Wykrzykowski

TORUŃ

WARSZAWSKA 2.

TARTAK PAROWY

i SKŁADY DRZEWA
budulecowego, blochów,
podkładów kolejowych

i DRZEWA EKSPORTOWEGO.

LUDWIK SZYMAŃSKI

URZĘDOWY EKSPEDYTOR POLSKICH KOLEI PAŃSTWOWYCH.

ŻEGLARSKA 3.

TORUŃ

TELEFONY 909 i 914.

FILJA W EKSPEDYCJI TOWAROWEJ GŁÓWNY DWORZEC.

EKSPEDYCJA FRACHTU KOLEJOWEGO I WODNEGO. — TRANSPORT MEBLI. — WŁASNE
MEBLOWE WOZY. — CLENIE TRANSPORTÓW ZAGRANICZNYCH PRZEZ MINISTERJUM
SKARBU URZĘDOWO DOPUSZCZONY. — ŻEGLUGA. — WŁASNE PAROSTATKI I BERLINKI. —
PAROSTATKI WYCIECZKOWE ZAWSZE DO DYSPOZYCJI. — WŁASNE MAGAZYNY Z BOCZNI-
CAMI KOLEJOWEMI.

MAGAZYNOWANIE, FINANSOWANIE I LOMBARDOWANIE TOWARU. — EKSPEDYCJA
DRZEWA KOLEJĄ I WODĄ WŁASNEMI PAROSTATKAMI I BERLINKAMI.

DAWN. RICHARD THOMAS

Największa Fabryka Pierników

w rękach polskich.

TORUŃ, JĘCZMIENNA 413.